

Luxembourg, listopad 2025.

Godišnje izvješće o proračunu EU-a: 10 najčešćih pitanja

-
1. [Koja je uloga Europskog revizorskog suda \(Sud\) kad je riječ o računovodstvenoj dokumentaciji EU-a?](#)
 2. [Što je Sud zaključio o računovodstvenoj dokumentaciji za 2024.?](#)
 3. [Što su „pozitivno“, „uvjetno“ i „nepovoljno“ mišljenje?](#)
 4. [Što je „značajna stopa pogreške“?](#)
 5. [Što zapravo znači „procijenjena stopa pogreške“?](#)
 6. [Znači li ta stopa pogreške da je 3,6 % financijskih sredstava EU-a potrošeno nesvrhovito?](#)
 7. [Ako se utvrdi pogreška, znači li to da je došlo do prijevare?](#)
 8. [Što znači da je „pogreška raširena“?](#)
 9. [Kakvo je stanje kad je riječ o dugu i izloženosti proračuna?](#)
 10. [Zašto Sud izražava zabrinutost zbog sve većeg opterećenja koje proizlazi iz obveza povezanih sa zaduživanjem?](#)
-

1. Koja je uloga Europskog revizorskog suda kad je riječ o računovodstvenoj dokumentaciji EU-a?

Sud svake godine **obavlja reviziju konsolidirane računovodstvene dokumentacije EU-a i iznosi mišljenje** o trima pitanjima:

- je li računovodstvena dokumentacija pouzdana,
- jesu li prihodi EU-a primljeni i
- jesu li plaćanja izvršena u skladu s pravilima.

Te provjere čine osnovu za **izjavu o jamstvu** koju je Sud dužan podnijeti Europskom parlamentu i Vijeću u skladu s člankom 287. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Ukupni rashodi iz proračuna EU-a 2024. iznosili su **191,1 milijardu eura**. Uzimajući u obzir potrošnju sredstava namijenjenih za Mehanizam za oporavak i otpornost (**55,9 milijardi eura**) plaćanja EU-a ukupno su iznosila **247,0 milijardi eura**.

2. Što je Sud zaključio o računovodstvenoj dokumentaciji za 2024.?

Sud je odobrio računovodstvenu dokumentaciju kao **pouzdanu** (tj. izrazio je „pozitivno” mišljenje), kao i za sve financijske godine od 2007. dosad. Zaključio je da računovodstvena dokumentacija za 2024. u svim značajnim aspektima vjerno prikazuje financijsko stanje EU-a, njegove rezultate za predmetnu godinu, kao i novčane tokove te promjene u neto imovini.

Sud je utvrdio da u prihodima ne postoje značajne pogreške.

Kad je riječ o rashodima, Sud iznosi dva zasebna mišljenja: jedno o proračunu EU-a i jedno o Mehanizmu za oporavak i otpornost (RRF), glavnom elementu paketa EU-a za oporavak od pandemije poznatom kao paket „NextGenerationEU” (NGEU).

Procijenjena stopa pogreške u **rashodima iz proračuna EU-a** iznosila je 3,6 %. To je smanjenje u odnosu na prethodne dvije godine kad je iznosila 5,6 % (2023.) i 4,2 % (2022.). Procijenjena stopa pogreške za 2024. ostala je previsoka, tj. i dalje je iznad praga od 2 %. Pogreške su 2024. ponovno bile **raširene**: Sud je stoga šestu godinu zaredom izrazio **negativno mišljenje**.

RRF se primjenjuje na način koji se bitno razlikuje od uobičajene potrošnje sredstava iz proračuna EU-a. Dok korisnici sredstava iz proračuna EU-a primaju plaćanja za određene aktivnosti koje su poduzeli ili im se nadoknađuju nastali troškovi, u sklopu RRF-a isplate državama članicama izvršavaju se nakon što one u zadovoljavajućoj mjeri dostignu unaprijed definirane ključne etape ili ciljne vrijednosti. Sud je stoga iznio **zasebno mišljenje o rashodima iz RRF-a** te je RRF obradio u posebnom poglavlju u godišnjem izvješću. Od 395 ključnih etapa i ciljnih vrijednosti koje je ispitao Sud je u njih 12 utvrdio probleme u vezi s pravilnošću koji su imali financijski učinak. Osim toga, u plaćanjima za šest država članica postojale su pogreške. Nadalje, Sud je utvrdio postojane nedostatke u sustavima za izvješćivanje i kontrolu u državama članicama, koji vode do rizika za zaštitu financijskih interesa EU-a. Sud je stoga izrazio **uvjetno mišljenje**.

3. Što su „pozitivno”, „uvjetno” i „nepovoljno” mišljenje?

- „**Pozitivno**” mišljenje znači da se podacima iznesenim u računovodstvenoj dokumentaciji pruža istinit i vjeran prikaz stanja te da su oni u skladu s pravilima financijskog izvješćivanja i financijskog upravljanja. Povezane transakcije u svim su značajnim aspektima zakonite i pravilne.

- „**Uvjetno**” mišljenje znači da revizori ne mogu dati pozitivno mišljenje, ali da su utvrđeni problemi ograničeni na određena područja.
- „**Nepovoljno**” mišljenje znači da postoje rašireni problemi.

4. Što je „značajna” stopa pogreške?

U revizorskoj terminologiji ona označava **stopu iznad koje se smatra da pogreške imaju znatan učinak**. Ako je stopa pogreške značajna, vjerojatno je da će ona utjecati na način na koji ciljni korisnici revizijskih izvješća donose odluke. Za određivanje značajnosti i Sud i Europska komisija primjenjuju **prag od 2 %**.

5. Što zapravo znači „procijenjena stopa pogreške”?

Stopa od 3,6 % procjena je **količine novca koji nije trebao biti isplaćen** iz proračuna EU-a jer prema mišljenju Suda nije potrošen u skladu s pravilima EU-a ili određenim nacionalnim pravilima. Uobičajene pogreške uključuju plaćanja za neprihvatljive korisnike ili projekte odnosno za nabavu usluga i robe ili ulaganja bez pravilne primjene pravila o javnoj nabavi.

6. Znači li ta stopa pogreške da je 3,6 % financijskih sredstava EU-a potrošeno nesvrhovito?

Ne. Takva tvrdnja bila bi netočna jer postoji bitna razlika između „pogreške” i „nesvrhovitog trošenja”. Svojim ispitivanjima rashoda iz proračuna EU-a Sud provjerava jesu li financijska sredstva EU-a potrošena u skladu s pravilima, jesu li naplaćeni troškovi pravilno izračunani te jesu li ispunjeni uvjeti prihvatljivosti. Ako najmanje jedan od tih uvjeta nije ispunjen, Sud to smatra „pogreškom”. Upravo to odražava stopa od 3,6 %.

Iako te pogreške uključuju plaćanja za projekte ili korisnike koji nisu ispunili uvjete prihvatljivosti, zahvaljujući tim projektima ili korisnicima i dalje se mogu ostvariti predviđene koristi te se ta plaćanja stoga **ne mogu smatrati nesvrhovitim**. U nastavku je primjer iz ovogodišnjeg revizijskog izvješća: financijska sredstva EU-a dodijeljena su za gradnju bioplinskog postrojenja u Francuskoj. Međutim, pokazalo se da poduzeće koje je korisnik financijskih sredstava EU-a nije provelo provjeru tržišta (iako se to zahtijevalo) te je ugovor o izgradnji dodijelilo izvođaču iz industrijske grupe kojoj je to isto poduzeće pripadalo. Iako je riječ o jasnom slučaju potencijalnog sukoba interesa kojim se krše i nacionalni propisi o javnoj nabavi i propisi EU-a, bioplinsko postrojenje izgrađeno je i sad se upotrebljava.

Dakako, potrošnja sredstava može biti zakonita i pravilna, ali i dalje nesvrhovita. Jedan je primjer iz prethodnih izvješća Suda lučka infrastruktura pri čijoj se izgradnji nije vodilo dovoljno računa o predviđenim razinama teretnog prijevoza.

7. Ako se utvrdi pogreška, znači li to da je došlo do prijave?

U većini slučajeva ništa ne upućuje na to. Po definiciji prijave je namjerni čin obmane radi ostvarenja određene koristi. Iako u sklopu uobičajenih revizijskih postupaka može biti teško uočiti prijavu, Sud svake godine tijekom ispitivanja otkriva niz slučajeva u kojima postoji sumnja na prijavu.

Sud je za 2024. u 812 transakcija obuhvaćenih revizijom utvrdio 19 slučajeva u kojima je postojala sumnja na prijevare. Sud je prijavio te slučajeve OLAF-u (Uredu Europske unije za borbu protiv prijevara), koji po potrebi provodi istragu nad tim slučajevima i u vezi s njima poduzima daljnje korake u suradnji s nacionalnim tijelima. Od tih 19 slučajeva njih 7 prijavljeno je i Uredu europskog javnog tužitelja (EPPO).

8. Što znači da je „pogreška raširena”?

Rezultati revizije koju je Sud proveo za 2024. ponovno potvrđuju njegove prijašnje procjene, odnosno da način isplate financijskih sredstava utječe na rizik od pogreške. U više od dviju trećina rashoda iz proračuna EU-a koji su bili obuhvaćeni revizijom za 2024. **postojao je značajan rizik od pogreške**. Iako je Sud procijenio da stopa pogreške u ukupnim rashodima iznosi 3,6 %, ta se stopa povećava na 5,2 % kad se zasebno ispituju rashodi na koje se primjenjuju složena pravila. Budući da ta vrsta rashoda zauzima velik udio u ukupnim rashodima, Sud smatra da je pogreška raširena, odnosno da pogreške postoje u cjelokupnom statističkom skupu obuhvaćenom revizijom ili u njegovu **znatnom dijelu**.

Područja obuhvaćena revizijom u kojima postoje značajne pogreške uglavnom uključuju plaćanja kojima **EU nadoknađuje** prihvatljive troškove za prihvatljive aktivnosti. Primjerice, plaćanjima se nadoknađuju troškovi za istraživačke projekte (u okviru područja „Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija”), ulaganja u regionalni i ruralni razvoj (u okviru područja „Kohezija, otpornost i vrijednosti” te „Prirodni resursi i okoliš”) i projekte razvojne pomoći (u okviru područja „Susjedstvo i svijet”).

Sud zaključuje da u otprilike trećini područja obuhvaćenih revizijom za 2024. ne postoje značajne pogreške. To se odnosi na **plaćanja utemeljena na dodijeljenim pravima**, koja se izvršavaju korisnicima koji ispunjavaju određene (manje složene) uvjete. Primjerice, u takva se plaćanja ubrajaju studentske i istraživačke stipendije (u okviru područja „Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija”), izravna potpora poljoprivrednicima (u okviru područja „Prirodni resursi i okoliš”) te plaće i mirovine osoblja EU-a (u okviru područja „Europska javna uprava”).

9. Kakvo je stanje kad je riječ o dugu i izloženosti proračuna?

Dug EU-a ponovno se znatno povećao tijekom 2024. (+ 31 %), dosegnuvši 601,3 milijarde eura do kraja godine (2023.: 458,5 milijardi eura; 2022.: 348,0 milijardi eura), uglavnom zbog zaduživanja u okviru instrumenta „NextGenerationEU” (NGEU).

Zbog promjenjivih stopa ukupni rashodi za kamate u trenutačnom dugoročnom proračunu EU-a (2021. – 2027.) mogli bi dosegnuti oko 30 milijardi eura, tj. dvostruko više od početne prognoze Europske komisije od 14,9 milijardi eura.

Izloženost proračuna EU-a (tj. najviši iznos koji treba pokriti iz proračuna EU-a u slučaju neispunjavanja obveze plaćanja) **nastavila je rasti** i na kraju 2024. iznosila je ukupno 342,0 milijardi eura (što je povećanje u odnosu na 298,0 milijardi eura 2023. i 248,3 milijarde eura 2022.). To je uglavnom posljedica dodatnih zajmova državama članicama u okviru RRF-a te zajmova Ukrajini u okviru makrofinancijske pomoći plus. Očekuje se da će izloženost proračuna EU-a tijekom narednih godina i dalje rasti te da će do 2027. dosegnuti iznos do 567 milijardi eura.

10. Zašto Sud izražava zabrinutost zbog sve većeg opterećenja koje proizlazi iz obveza povezanih sa zaduživanjem?

*EU se tijekom posljednjih pet godina **sve više oslanja na tržišta kapitala** kako bi financirao veće programe kao što je NGEU. Do 2027. nepodmireno zaduživanje EU-a moglo bi prekoračiti 900 milijardi eura, što je gotovo deseterostruko više u odnosu na razinu iz 2020. prije uvođenja instrumenta NGEU.*

*Stoga se očekuje da će se zaduživanje EU-a znatno povećati do kraja trenutnog dugoročnog proračuna EU-a, tj. do 2027., a **većina otplate odgađa se na naredne godine**. Kako bi se zajamčila održivost budućih proračuna EU-a, trebalo bi primjenjivati odgovarajuće rasporede otplate kako se ne bi ograničio financijski opseg mjera i programa EU-a.*

Godišnje izvješće Suda o proračunu EU-a za financijsku godinu 2024. dostupno je na 24 jezika na eca.europa.eu